

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. de heer Buma
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Cc: Fractievoorzitters en energiewoordvoerders van D66 en CDA

Datum: 17-11-2025

Onderwerp: Input voor formatiebesprekingen nieuw kabinet

Geachte heer Buma,

De komende periode bespreekt u met de formerende partijen de hoofdlijnen van het beleid van een nieuw kabinet. Vanuit de Nederlandse waterstofsector willen wij benadrukken dat snelle, samenhangende keuzes op dit dossier cruciaal zijn: voor het halen van de klimaatdoelen, voor onze strategische autonomie en voor het behoud en verduurzaming van de Nederlandse industrie.

NLHydrogen vertegenwoordigt ruim 50 bedrijven die actief zijn in de productie, import, transport, opslag en het gebruik van waterstof. Meer informatie over onze vereniging, onze activiteiten en onze leden vindt u via <https://nlhydrogen.nl/>.

Waterstof zal de komende jaren een cruciale rol spelen als energiedrager en als grondstof voor onze industrie. Hernieuwbare (groene) en koolstofarme (blauwe) waterstof versterken niet alleen de leveringszekerheid van energie, maar vervullen ook een belangrijke **systeemfunctie** binnen het energiesysteem. Door waterstof te produceren op momenten van overvloedige wind- of zonne-energie kan elektriciteit tijdelijk worden omgezet, opgeslagen en later opnieuw worden ingezet in industrie of energieopwekking. Dat helpt het elektriciteitsnet te balanceren en voorkomt de noodzaak tot miljardeninvesteringen in extra netcapaciteit – waterstof fungeert op die manier als ‘drukventiel’ in het energiesysteem.

Daarnaast biedt waterstof een betrouwbare, schone en regionaal verankerde energievoorziening, zowel op land als op zee. Het vormt de sleutel voor een toekomstbestendige verduurzaming van sectoren als staal- en kunstmestproductie, olieraffinage, chemie en zwaar transport – sectoren die niet volledig kunnen elektrificeren maar wél kunnen overschakelen op waterstof.

De **CE Delft Stysteemstudie Waterstof (2025)** laat zien dat Nederland nu voor een strategische keuze staat: óf we investeren tijdig in productie, infrastructuur en vraagcreatie (“Vroege Groei”), óf we lopen achter de feiten aan (“Late Sprint”). Vroege investeringen leiden tot lagere transitiekosten, meer industriële continuïteit en minder afhankelijkheid van het buitenland.

De afgelopen periode is nationaal beleid in gang gezet om de waterstofeconomie te ontwikkelen, met onder meer de start van de aanleg van de waterstofinfrastructuur door Gasunie, maatwerkafspraken met grote industriële bedrijven en financiële instrumenten zoals de SDE++ en de IPCEI. Toch kent de sector nog aanzienlijke uitdagingen. Groene waterstof is vooralsnog duurder dan fossiele energie, en een gelijk speelveld ontbreekt. In andere regio's, zoals Azië en de Verenigde Staten, worden industrieën via omvangrijke stimuleringsprogramma's actief ondersteund. Ook binnen Europa bestaan grote verschillen in steunregimes. De uitvoering van het Nederlandse ondersteuningsbeleid – waaronder middelen uit het Klimaatfonds en de Opschalingsregeling Waterstof Elektrolyse – en de implementatie van Europese regels zijn nog onzeker. Hierdoor wachten investeerders af, terwijl juist nu tempo nodig is om bedrijven duidelijkheid te bieden.

Komende week zal u met de formerende partijen al spreken over Klimaat en Energie. Wij vragen u daarom de volgende punten in deze besprekingen te betrekken:

1. **Investeer in productie van groene en koolstofarme waterstof.**
2. **Zorg voor eerlijke concurrentie met het buitenland.**
3. **Versnel de aanleg van infrastructuur.**
4. **Ontwikkel Nederland als Europese hub voor import en doorvoer van waterstof.**
5. **Creëer een markt en zekerheid over afname.**
6. **Bouw een sterke Nederlandse maakindustrie rond waterstof.**
7. **Bied duidelijkheid en voorspelbaarheid.**

Wij hopen u met deze aandachtspunten een zinvolle handreiking te bieden. In de bijgevoegde bijlage kunt u een nadere toelichting vinden met concrete implicaties voor beleid.

Met vriendelijke groet,

Alice Krekt
Directeur NLHydrogen

1. Investeer in productie van groene en koolstofarme waterstof.

Om de industrie en energievoorziening te verduurzamen is grootschalige productie van waterstof nodig. Nederland heeft de kennis, infrastructuur en ligging om hierin koploper te zijn, maar loopt het risico dat projecten uitwijken naar landen met gunstiger voorwaarden.

Beleidsuggesties:

- Versnel toekenning van middelen uit de **Opschalingsregeling Waterstof Elektrolyse (OWE)** en het **Klimaatfonds**.
- Richt een **langjarig subsidiepad** in voor zowel groene (hernieuwbare) als blauwe (met CO₂-afvang) waterstof.
- Maak het mogelijk om projecten met gemengde bronnen (blauw/groen) tijdelijk te ondersteunen om de markt op gang te brengen.
- Stimuleer de koppeling tussen wind-op-zee en waterstofproductie door **vrijstelling van de Europese additionaliteitsregels** (uitstel tot 2035).

2. Zorg voor eerlijke concurrentie met het buitenland.

Door hoge energieprijzen en nettarieven is het produceren van waterstof in Nederland tot €2 per kilo duurder dan in Duitsland of België. Dit remt investeringen en verplaatst productie naar het buitenland.

Beleidsuggesties:

- Voer een **korting of vrijstelling op elektriciteitsnettarieven** in voor elektrolyzers, vergelijkbaar met Duitsland en België.
- Verlaag de **energiebelasting op waterstof** substantieel ten opzichte van aardgas om de inzet aantrekkelijk te maken.
- Zorg dat Nederlandse producenten kunnen meedingen naar **Europese middelen uit de Hydrogen Bank** en **H2Global**, met actieve ondersteuning door het Rijk.

3. Versnel de aanleg van infrastructuur.

Zonder transportleidingen, opslag en importfaciliteiten kan de waterstofmarkt niet ontstaan. De backbone en de Delta Rhine Corridor lopen echter vertraging op.

Beleidsuggesties:

- Versnel de aanleg van de **waterstofbackbone** en koppel industriële clusters eerder aan elkaar.
- Bied **garanties of compensaties** bij vertraging, vergelijkbaar met aansluitingen voor wind-op-zee.
- Ontwikkel een **financieringsmodel met intertemporele kostentoerekening**, zodat de eerste gebruikers niet opdraaien voor de volledige netkosten.
- Investeer in **import- en opslagcapaciteit** in de havens van Rotterdam, Zeeland en Groningen, inclusief ammoniakconversie en zoutcaverne-opslag.

4. Ontwikkel Nederland als Europese hub voor import en doorvoer van waterstof.

Zelfs met maximale productie in eigen land blijft import van waterstof en waterstofdragers – zoals ammoniak, methanol en vloeibare waterstof – onmisbaar om aan de vraag van industrie en mobiliteit te

voldoen. Onze havens hebben alle voorwaarden om hierin een voortrekkersrol te spelen. Door nú beleid te maken, kan Nederland zijn strategische positie als energiehaven behouden en uitbouwen.

Beleidsuggesties:

- Richt een **nationaal programma voor waterstofimport** in, vergelijkbaar met het wind-op-zee beleid, met duidelijke doelen en budgetten.
- Maak middelen vrij voor de **eerste importprojecten**, bijvoorbeeld via de Opschalingsregeling of een apart **importbudget binnen de SDE++ of H2Global**.
- Stimuleer **internationale samenwerkingen** met exporterende landen (zoals Spanje, Portugal, Chili en Namibië) en borg dat Nederlandse bedrijven toegang houden tot Europese financiering.
- Ontwikkel een **helder vergunningenkader** voor terminals, conversie en opslag van ammoniak en methanol, inclusief aandacht voor veiligheid en publieke acceptatie.
- Veranker import en doorvoer als kerntaak van het Nederlandse energiebeleid richting 2050, naast productie en infrastructuur.

5. Creëer een markt en zekerheid over afname.

Bedrijven investeren alleen in productie als ze weten dat er vraag zal zijn. Een duidelijke marktordening en tijdelijk stimuleringsbeleid kunnen de kip-en-ei-situatie doorbreken.

Beleidsuggesties:

- Stel een **afnameverplichting** in voor industrie (met banking & saving) en combineer dit met een **vraagsubsidie** om de onrendabele top te overbruggen.
- Ontwikkel een **nieuw SDE++-spoor voor waterstofverbruik** in industrie en mobiliteit.
- Verhoog het **RFNBO-mandaat** in mobiliteit tot minimaal 2,5% in 2030 en breid het SWiM-programma uit met OPEX-steun voor waterstofvrachtwagens en tankstations.
- Ontwikkel een marktmodel voor **CO₂-vrije waterstofcentrales** om flexibiliteit in het elektriciteitssysteem te waarborgen.

6. Bouw een sterke Nederlandse maakindustrie rond waterstof.

De wereldwijde vraag naar waterstoftechnologie groeit snel. Nederland kan hier economisch van profiteren met hoogwaardige banen en exportkansen.

Beleidsuggesties:

- Neem de ontwikkeling van een **Nederlandse waterstofmaakindustrie** expliciet op in de industriepolitiek van het nieuwe kabinet.
- Richt een **innovatiefonds voor elektrolysetechnologie en componenten** in, gericht op productie in Nederland.
- Gebruik **publieke aanbestedingen en pilots** om de toepassing van Nederlandse technologie te stimuleren (bijv. bij offshore elektrolyse).
- Zet middelen in voor een **demonstratieprogramma elektrolyse op zee**, om leereffecten en systeemvoordelen tijdig te benutten.

7. Bied duidelijkheid en voorspelbaarheid.

De waterstoftransitie vraagt om miljardeninvesteringen die alleen doorgaan bij stabiel beleid en vertrouwen.

Beleidsuggesties:

- Publiceer een **meerjarige waterstofstrategie** met heldere doelen voor productie, infrastructuur en afname tot 2035.
- Bied jaarlijks inzicht in de besteding van middelen uit het **Klimaatfonds** en de voortgang van de waterstofprojecten.
- Richt een **interdepartementaal coördinatiepunt** in voor waterstofbeleid om samenhang tussen EZK, KGG, IenW en Financiën te borgen.
- Zorg voor een **gelijk speelveld tussen publieke en private rollen** in productie, transport en opslag.

Financiële stabiliteit en strategische keuzes

De waterstoftransitie vraagt forse investeringen, maar biedt structurele baten voor het Nederlandse verdienvermogen. Om de onrendabele top in de opstartfase te overbruggen zijn tijdelijke subsidies en garanties vanuit de overheid noodzakelijk, vergelijkbaar met eerdere groeimodellen voor wind-op-zee. Ook kan de overheid sturen op rendabiliteit door markten te helpen waarin kosten door te rekenen zijn aan eindgebruikers, zoals in mobiliteit en chemie.

De financiering van strategische energiezekerheid zou bovendien breder bekeken moeten worden. Waterstof draagt direct bij aan onze strategische autonomie: het verkleint de afhankelijkheid van energie-import uit instabiele regio's en versterkt de weerbaarheid van onze industrie en infrastructuur. Het is daarom logisch om bij de verdeling van het defensiebudget en andere fondsen voor nationale veiligheid ook middelen te reserveren voor energiezekerheid en duurzame grondstoffenvoorziening. Investerings in waterstof zijn daarmee niet alleen klimaatmaatregelen, maar ook strategische veiligheidsinvesteringen.